

A szükség majd kényszerít

Az általános szakember a radiológia területén ma már nem elegendő, a digitalizálás pedig elősegítheti az egészségügyi reform pozitív megvalósulását a képalkotó diagnosztika vonatkozásában. Prof. dr. Fornet Béla szakfelügyelő főorvos gondolatai.

H Milyen felelőssége van a radiológiai szakfelügyelőnek napjainkban?

– Feladatkörünk eddig csak megyei szinten volt meghatározva. A szakfelügyelők olyankor jutottak döntő szerephez, amikor gondok merültek fel a radiológiát és a képalkotást érintő kérdésekben, vagy feladataink adódtak az akut ügyeletek megszervezésével és az engedélyezési folyamatokkal kapcsolatban. Mostanra megváltozott a helyzet. A megyei szervezethez hozzácsatolták a regionális és országos szakfelügyeletet, új feladatunk pedig a szakma minőségbiztosításának lebonyolítása lett. A mi esetünkben ez nem csak az ISO-nak megfelelő tevékenységet jelenti. A radiológia szakmai munkavégzésének minőségirányítását és minőségbiztosítását vállaltuk magunkra. A szakmai felügyelet súlyát tovább növeli, hogy már nem kizárólag tanácsadóként szerepelünk a területileg illetékes ÁNTSZ mellett, hiszen az egész minőségbiztosítási munkát a szakfelügyelők hangolják össze. Ezáltal hatóságszerűbb funkciót látunk el, hiszen álláspontjaink az illetékes hatóságként működő ÁNTSZ-en keresztül érvényesülnek.

Az újjáépítés

H Milyen kihívásokat tartogat a jövő?

– Hosszas munka lesz jól kiépíteni a szakmai minőségbiztosítás folyamatát. Az első feltétel, hogy megfelelő mennyiségű adat álljon rendelkezésünkre. A szakma egységes minisztérium előtti képviselőt az Országos Röntgen és Sugárfizikai Intézet (ORSI) megszűnése óta senki nem látta el. Vissza kell állítanunk azt a fegyelmet, amelyet Csákány György professzor alapozott meg húsz évvel ezelőtt az ORSI-ban. A professzor munkássága során korszerűsítette a szakma adminisztrációját, ezáltal létre-

hozva egy soha nem látott előremutató szervezetet. Most újra szeretnénk felépíteni az ő eredményeit, és munkánk szervezését tekintve továbblépni. A megfelelő adatbázis birtokában már lesznek következtetéseink a gazdaságos működtetés kritériumaival kapcsolatban és meghatározhatjuk a szakma minőségi mutatóit.

H Mióta tart az új szakfelügyeleti feladatok szervezése?

– Egy éve állt össze a rendszer jelenlegi formája. Elsőként a szakmai tevékenységek követelményrendszerét dolgoztuk ki, mely alapján a különböző intézetekben jelenleg zajló ellenőrzéseket végezzük. A Szakmai Kollégium által kijelölt minimumfeltételeket érvényesítjük. Amennyiben hiányosságot észlelünk, meghatározzuk, hogy milyen szempontok alapján lehet pótolni ezeket, vagy adott esetben beszüntetjük az ellátást.

A kritériumok

H Milyen irányokból közelítik meg a radiológus szakma minőségbiztosítását?

– Nem csak azt szükséges meghatározni, hogy mit kell tudnia egy gépnek, hány négyzetméter legyen a kiszolgáló helyiség, és hogy hány orvos dolgozzon egy adott területen. Azt is meg kell vizsgálnunk, hogy milyen az alkalmazott gépek minősége, hiszen nem minden műszer új a hazai ellátásban. A szakfelügyelők ellenőrzik továbbá, hogy megfelelően képzettek-e a kollégák, megvannak-e az írásos engedélyeik az elvégzett munkafolyamatokra, és a szakmai protokoll szerint látják-e el feladataikat. A diagnosztika végtermékeit is megvizsgáljuk, hiszen a minőséghez a röntgenképek alapja is hozzátartozik.

H Milyen egyéb funkciókat látnak még el a 2007-es évben?

– Az egészségpolitikai helyzet képlékenysége miatt nem lehet még tudni, mennyiben bővül feladatkörünk. Az eddigi kórházi rendszer megváltozik. Lesznek kiemelt intézetek, amelyek üzemeltetéséhez kiemelt, huszonnégy órán keresztül üzemelő diagnosztika szükséges. A rendszer átalakítása nem a mi feladatunk, azokat a

lépéseket azonban előírhatjuk, amelyek feltétlenül szükségesek a különböző szakterületek radiológiai ellátásához, továbbá ellenőrizzük majd, hogy az előírt feltéte-

Prof. dr. Fornet Béla

lek valóban megvalósulnak-e. December közepére elkészül a minőségi ellenőrzések alapjául szolgáló, szakfelügyelők számára összeállított anyag. A 2005-ös statisztikai eredményeket szintén a napokban kapjuk meg, ezek előreláthatólag az összesített eredmények további kérdéseket és feladatokat vetnek fel.

H Mennyiben segítik a szakmai szervezetek az önök munkáját?

– A Radiológus Társaságnak és a Szakmai Kollégiumnak egyaránt jelentős számú szakfelügyelő tagja van. A Szakmai Kollégium munkájára és véleményére maximálisan szükségünk van. Az általunk kidolgozott intézkedések és ellenőrző feladatok a Szakmai Kollégium jóváhagyása után akkreditálhatóak véglegesen, de ezen túl is számos tevékenységgel egészítik ki a munkánkat. Hitelességet és a javuló minőség garanciáját eredményezi ez az együttműködés. A Magyar Radiológus Társasággal kevésbé szervezett munkakapcsolatunk van, de például a továbbképzés megszervezésében és ellenőrzésében állandó az együtt-

működés. Az akkreditációs pontot hozó szakmai jellegű képzések a Társaságon keresztül valósulnak meg. A feladatok célzott megfogalmazására véleményem szerint továbbra sincs szükség, hiszen a közös munka így is előrevisz.

Akár pozitív jövőkép

H *Hogyan látja a jelenlegi szakorvos képzés jövőjét?*

– A centralizáció jót tesz a képzésnek, a jelenlegi oktatási folyamatban ugyanis vannak gyenge pontok. A rezidensi állás betöltése központilag valósulhat meg. A kijelölt oktatóintézetekben dolgozó rezidensek munkáját a minisztérium finanszírozza. Ezekben az intézetekben többé-kevésbé megfelelő az elméleti és a gyakorlati oktatás. A képzés második felében azonban a fiatalok már szakorvos jelöltként tevékenykednek, és általában szerződéssel helyezkednek el a kórházakban. A nagy munkaigény miatt itt már ritkábban járják be a számukra előírt szakmai lépéscsúfokokat. A kiemelt kórházi státusz segíteni fog ezen a gondon, hiszen egy nem kiemelt intézet valószínűleg oktatást sem

végezhet. A minősített szakemberek viszont a súlyponti intézményekbe centralizálódnak majd, amelyekben ráadásul meglesz az összes képzési folyamathoz elengedhetetlen modalitás.

H *A radiológus szakma szempontjából milyen hatásai lesznek az egészségügyi reformoknak?*

– A reformnak több előnye is van. Bár nem egészen így képzeltük el a megvalósulást, de a képkalkotó diagnosztikának a centralizálás hasznát is hozhat. Nagy értékű műszereket gazdaságosan és megfelelő mennyiségű, illetve szaktudású személyzettel működtetni, kizárólag nagy területű ellátó helyeken lehet. Egy kisebb városi kórházban nem lehet érsebészetet, angiográfiát és CT-diagnosztikát végezni, mert ezekben az intézetekben általános szakemberek vannak, és általános szakembernek lenni a mi szakmánkban ma már nem elegendő. Erre a területre specialisták kellene: neuroradiológusok, intervenciós radiológusok, vagy gaszteroenterológiához értő radiológusok. Ugyanakkor a kórházak felszereltsége is sokkal céltudatosabbá válhat. Jobb körülménye-

ket lehet teremteni a gépek, az infrastruktúra, és a humán erőforrás tekintetében. Hogy a várt fejlődés valóban bekövetkezik-e, az más kérdés. A szakfelügyeletnek éppen az a dolga, hogy ellenőrizze és segítse a kijelölt intézmények megfelelő teljesítését.

H *Mit tehetnek önök a sikeres átalakítás érdekében?*

– A szakmának is követnie kell a változásokat. Az átalakítások pozitív mérlegéhez mi is hozzájárulhatnánk. Osztom azt a véleményt, hogy amit lehet, digitalizálni kell, a digitális diagnosztika ugyanis korlátlan lehetőségeket hordoz. A digitális munkavégzésre történő áttérés az egyik legfontosabb lépés a szakmai fejlődés érdekében. Az egyetemekkel és a kiemelt kórházakkal együtt biztosíthatjuk, hogy később a digitalizálás a többi intézmény számára is gyakorlattá váljon. Ha más nem, a szükség fog erre mindenkit kényszeríteni.

Az összeállítást készítette:

RADNAI ANNA ÉS ZÖLDI PÉTER